

5.2. Metoda dekompozicije

Metoda dekompozicije je zasnovana na postupnom rastavljanju šeme univerzalne relacije (U, C) saglasno tipskim zavisnostima u C , dok se ne dobije skup šema relacija u željenoj normalnoj formi. Funkcionalna zavisnost $Y \rightarrow A$, na osnovu koje će se vršiti dekompozicija, treba da zadovolji sledeće kriterijume: da je netrivijalna, da njena leva strana funkcionalno ne određuje takvu drugu levu stranu iz $\text{lhs}(F)$, koja nije njoj ekvivalentna i da ne dovodi do gubitka drugih funkcionalnih zavisnosti iz F . Na osnovu ovih činjenica važe sledeća tri kriterijuma za izbor:

Kriterijum P1

Uvodi se uslov koji garantuje da se pri dekompoziciji neće izgubiti neka f.z. ali ne garantuje da će se dobiti skup šema relacija u BCNF.

$$Y \rightarrow A \text{ tako da važi } (A \not\subseteq Y) \wedge (R \not\subseteq Y^+) \wedge (F^+ = (F_{|Y(R \setminus A)} \cup F_{|YA})^+)$$

Kriterijum P2

$$Y \rightarrow A \text{ tako da važi } (A \not\subseteq Y) \wedge (AY \subset R) \wedge (F^+ = (F_{|Y(R \setminus A)} \cup F_{|YA})^+)$$

Kriterijum P3

Bira se netrivijalna funkcija koja nije posledica zavisnosti ključa. Ovaj uslov obezbeđuje dolazak u BCNF

$$\gamma \rightarrow A \text{ tako da važi } (A \not\subseteq Y) \wedge (R \not\subseteq Y^+)$$

Napomene

Redosled kriterijuma: P1, P2 pa ako ne mogu ova dva tek onda po P3

Ne treba dekomponovati na osnovu trivijalnih f.z.

Na početku se ne izabira f.z. koja sa leve strane sadrži ključ.

Teorema o spojivosti bez gubitaka

Ova teorema uvodi potreban i dovoljan uslov koji treba da bude zadovoljen da bi skup šema relacija predstavljao dekompoziciju sa spojem bez gubitaka s obzirom na skup funkcionalnih zavisnosti.

Neka je $S = \{(R_1, F_1), (R_2, F_2)\}$ jedna dekompozicija šeme univerzalne relacije (U, F) , gde je $U = R_1 \cup R_2$. S je dekompozicija sa spojem bez gubitaka s obzirom na F akko važi: $R_1 \cap R_2 \rightarrow R_1 \setminus R_2 \in F^+$ ili $R_1 \cap R_2 \rightarrow R_2 \setminus R_1 \in F^+$

Posledica ove teoreme je da $R_1 \cap R_2$ sadrži ključ bilo šeme relacije (R_1, F_1) , bilo (R_2, F_2) .

Zadatak 5.6.

Data je šema univerzalne relacije $U(R, F)$, gde je polazni skup obeležja $R = \{A, B, C\}$ i skup funkcionalnih zavisnosti $F = \{AB \rightarrow C, C \rightarrow B\}$. Metodom dekompozicije odrediti skup šema relacija.

Rešenje:

Skup ključeva šeme univerzalne relacije $K = \{AB, AC\}$

Najpre proveravamo koje funkcionalne zavisnosti iz F zadovoljavaju kriterijum P1.

$AB \rightarrow C : C \not\subseteq AB, (AB)^+ = ABC \supseteq ABC = U$ – ne odgovara po kriterijumu P1

$C \rightarrow B : B \subseteq C, C^+ = CB \not\supseteq ABC, F_{|AC} = \emptyset, F_{|BC} = \{C \rightarrow B\} \Rightarrow F^+ \neq \{C \rightarrow B\}^+$ – ne odgovara po kriterijumu P1

Pošto nijedna funkcionalna zavisnost iz F ne zadovoljava kriterijum P1, proveravamo koje funkcionalne zavisnosti iz F zadovoljavaju kriterijum po P2.

$AB \rightarrow C : ABC \not\subseteq ABC$ – ne odgovara po kriterijumu P2

$C \rightarrow B : CB \subset ABC, F^+ = \{C \rightarrow B\}^+$ – ne odgovara po kriterijumu P2

Pošto nijedna funkcionalna zavisnost iz F ne zadovoljava kriterijum P2, proveravamo koje funkcionalne zavisnosti iz F zadovoljavaju kriterijum po P3.

Algoritmi sinteze i dekompozicije

$AB \rightarrow C : C \not\subseteq AB \wedge ABC \subseteq ABC$ - ne odgovara po kriterijumu P3
 $C \rightarrow B : B \not\subseteq C \wedge ABC \not\subseteq C^+ = CB$ - odgovara po kriterijumu P3

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $C \rightarrow B$ dobijamo šeme relacija $(\{B,C\}, \{C \rightarrow B\})$ i $(\{A,C\}, \{\})$. Dobijene šeme relacija nalaze se u BCNF. Prilikom postupka dekompozicije došlo je do gubitka funkcionalne zavisnosti $AB \rightarrow C$ iz polaznog skupa F.

Dekompozicijom je dobijen skup šema relacija $S = \{N_1(\{C, B\}, \{C\}), N_2(\{A, C\}, \{\})\}$, gde je $S = \{(\{B, C\}, \{C \rightarrow B\}), (\{A, C\}, \{\})\}$.

U dobijenom skupu šema relacija važi referencijalni integritet $N_2[C] \subseteq N_1[C]$

Zadatak 5.7.

Data je šema univerzalne relacije $U(R, F)$, gde je polazni skup obeležja $R = \{A, B, C, D, E, F, G\}$ i skup funkcionalnih zavisnosti $F = \{A \rightarrow B, C \rightarrow D, D \rightarrow C, E \rightarrow F, E \rightarrow C, E \rightarrow D, AC \rightarrow G, AC \rightarrow E\}$. Metodom dekompozicije odrediti skup šema relacija.

Rešenje:

Skup ključeva šeme univerzalne relacije $K = \{AC, AD, AE\}$

Najpre proveravamo koje funkcionalne zavisnosti iz F zadovoljavaju kriterijum P1. $A \rightarrow B : B \not\subseteq A, A_F^+ = AB \not\supseteq U, F_{|AB} = \{A \rightarrow B\}, F_{|A(U \setminus B)} = F \setminus \{A \rightarrow B\}, F^+ = (F_{|AB} \cup F_{|A(U \setminus B)})^+$ - odgovara po kriterijumu P1

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $A \rightarrow B$ dobijamo šeme relacija $N_1(\{A, B\}, \{A \rightarrow B\})$ i $N(\{A, C, D, E, F, G\}, \{C \rightarrow D, D \rightarrow C, E \rightarrow F, E \rightarrow C, E \rightarrow D, AC \rightarrow G, AC \rightarrow E\})$. Dobijena šema relacije N_1 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

Najpre proveravamo koje funkcionalne zavisnosti iz F_N zadovoljavaju kriterijum P1. $E \rightarrow F : F \not\subseteq E, E_{F_1}^+ = EFCD \not\supseteq R_1, F_{1|EF} = \{E \rightarrow F\}, F_{1|E(R_1 \setminus F)} = F_1 \setminus \{E \rightarrow F\}$ odgovara po kriterijumu P1.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $E \rightarrow F$ dobijamo šeme relacija $N_2(\{E, F\}, \{E \rightarrow F\})$ i $N(\{A, C, D, E, G\}, \{C \rightarrow D, D \rightarrow C, E \rightarrow C, E \rightarrow D, AC \rightarrow G, AC \rightarrow E\})$. Dobijena šema relacije N_2 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

Najpre proveravamo koje funkcionalne zavisnosti iz F_N zadovoljavaju kriterijum P1. $C \rightarrow D : D \not\subseteq C, C_{F_2}^+ = CD \not\supseteq R_2, F_{2|CD} = \{C \rightarrow D, D \rightarrow C\}, F_{2|C(R_2 \setminus D)} = \{E \rightarrow C, AC \rightarrow G, AC \rightarrow E\}, \underset{C \rightarrow D}{\overset{E \rightarrow C}{\Rightarrow}}^{A_3} E \rightarrow D$ - odgovara po kriterijumu P1.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $C \rightarrow D$ dobijamo šeme relacija $N_3(\{C, D\}, \{C \rightarrow D, D \rightarrow C\})$ i $N(\{A, C, E, G\}, \{E \rightarrow C, AC \rightarrow G, AC \rightarrow E\})$. Dobijena šema

relacije N_3 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

Skup klučeva šeme relacije N je $K = (\{AC, AE\})$, pa zbog toga $AC \rightarrow G$ i $AC \rightarrow E$ ne zadovoljavaju kriterijum P1. Proveramo $E \rightarrow C$ samo po kriterijumu P1.

$E \rightarrow C : C \not\subseteq E, E_{F_3}^+ = EC \not\supseteq R_3, F_{3|EC} = \{E \rightarrow C\}, F_{3|R_3 \setminus C} = \{\} \text{ ne odgovara po kriterijumu P1, ali ni po P2.}$

Pošto nijedna funkcionalna zavisnost iz F_N ne zadovoljava kriterijum P1, proveravamo koje funkcionalne zavisnosti iz F_N zadovoljavaju kriterijum po P2.

$AC \rightarrow G : G \not\subseteq AC, (AC)_{F_3}^+ = AC GE = R_3, ACG \subset R_3, F_{3|ACG} = \{AC \rightarrow G\}, F_{3|AC(R_3 \setminus G)} = \{E \rightarrow C, AC \rightarrow E\} \text{ - odgovara po kriterijumu P2.}$

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $AC \rightarrow G$ dobijamo šeme relacija $N_4(\{A, C, G\}, \{AC \rightarrow G\})$ i $N_5(\{A, C, G\}, \{E \rightarrow C, AC \rightarrow E\})$. Dobijena šema relacije N_4 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

$E \rightarrow C : C \not\subseteq E, E_{F_4}^+ = EC \not\supseteq R_4, F_{4|EC} = \{E \rightarrow C\}, F_{4|EA} = \{\} \text{ - odgovara samo po kriterijumu P3.}$

$AC \rightarrow E : E \not\subseteq AC, (AC)_{F_4}^+ = ACE = R_4, ACE \not\subseteq R_4 \text{ ne odgovara ni po P1, P2, P3}$

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $E \rightarrow C$ dobijamo šeme relacija $N_5(\{E, C\}, \{E \rightarrow C\})$ i $N_6(\{A, E\}, \{\})$. Dobijene šeme relacija N_5 i N_6 nalaze se u BCNF. Prilikom postupka dekompozicije došlo je do gubitka funkcionalne zavisnosti $AC \rightarrow E$ iz polaznog skupa F_N .

Postupkom dekompozicije dobijen je skup šema relacija $S = \{(N_1(\{A, B\}, \{A\}), N_2(\{E, F\}, \{E\}), N_3(\{C, D\}, \{C, D\}), N_4(\{A, C, G\}, \{AC\}), N_5(\{E, C\}, \{E\}), N_6(\{A, E\}, \{AE\})\}$, gde je $S = \{(\{A, B\}, \{A \rightarrow B\}), (\{E, F\}, \{E \rightarrow F\}), (\{C, D\}, \{C \rightarrow D, D \rightarrow C\}), (\{A, C, G\}, \{AC \rightarrow G\}), (\{E, C\}, \{E \rightarrow C\}), (\{A, E\}, \{\})\}$. Dobijeni skup šema relacija nalazi se u BCNF.

U narednom koraku proveramo spojivost šema relacija koja garantuje da će skup šema i dalje biti u BCNF. Uslov koji važi je $bcnf(R_i, F_i) \wedge bcnf(R_j, F_j) \wedge K_i \cap K_j \neq \emptyset \Rightarrow bcnf(R_k, F_k)$. Spajanjem (R_i, F_i) i (R_j, F_j) uz uslov $K_i \cap K_j \neq \emptyset$ dobija se (R_k, F_k) , za koju važi $R_k = R_i \cup R_j, F_k = F_i \cup F_j$ i $K_k = K_i \cup K_j$.

Šeme relacija N2 i N5 su u BCNF, i imaju zajednički ključ E pa su spojive u novu šemu relacije čime nastaje $N'_2 = (\{E, F, C\}, \{E\})$. Sada imamo novi skup šema relacija $S = \{(N_1(\{A, B\}, \{A\}), N'_2(\{E, F, C\}, \{E\}), N_3(\{C, D\}, \{C, D\}), N_4(\{A, C, G\}, \{AC\}), N_6(\{A, E\}, \{AE\})\}$, gde je $S = \{(\{A, B\}, \{A \rightarrow B\}), (\{E, F, C\}, \{E \rightarrow F, E \rightarrow C\}), (\{C, D\}, \{C \rightarrow D, D \rightarrow C\}), (\{A, C, G\}, \{AC \rightarrow G\}), (\{A, E\}, \{\})\}$. Dobijeni skup šema relacija nalazi se u BCNF.

U narednom koraku proveramo spojivost šema relacija na osnovu ekvivalentnih ključeva. $(K_i)_F^+ = (K_j)_F^+$ - šeme relacija se $(R_i, F_i), (R_j, F_j)$ se spajaju u jednu šemu relacije.

Algoritmi sinteze i dekompozicije

$(AC)^+ = ACBDGEF = (AE)^+$ - mogu se spojiti N_4, N_6 u novu šemu relacija $S = \{(N_4 \cap (A,B)), (A, E)\}$. Sada imamo novi skup šema relacija $S = \{(N_4 \cap (A,B)), (A, E)\}$, $N'_4 = \{A, C, E, G\}$, $\{AC, AE\}$, gde je N'_4 u 3NF. U postupku spajanja šema relacija nadoknadena je izgubljena funkcionalna zavisnost $AC \rightarrow E$.

Pošto šema relacije N'_4 sadrži ključ šeme univerzalne relacije AC, AE očuvan je spoj bez gubitaka informacija.

U dobijenom skupu šema relacija važe referencijalni integriteti: $N'_4[A] \subseteq N_1[A]$, $N'_4[C] \subseteq N_3[C]$, $N'_4[E] \subseteq N'_2[E]$, $N'_2[C] \subseteq N_3[C]$.

Zadatak 5.8.

Data je šema univerzalne relacije $U(R, F)$, gde je polazni skup obeležja $R = \{A, B, C, D, E, F\}$ i skup funkcionalnih zavisnosti $F = \{AB \rightarrow C, AB \rightarrow D, CD \rightarrow E, C \rightarrow A, D \rightarrow B, B \rightarrow F\}$. Metodom dekompozicije odrediti skup šema relacija.

Rešenje:

Skup ključeva univerzalne šeme relacije $K = \{AB, BC, AD, CD\}$.

Funkcionalne zavisnosti $AB \rightarrow C, AB \rightarrow D$ i $CD \rightarrow E$ sadrže ključ sa leve strane pa najpre pokušavamo dekompoziciju po ostalim funkcionalnim zavisnostima iz F .

Pokazati da funkcionalne zavisnosti $C \rightarrow A, D \rightarrow B$ ne zadovoljavaju uslov P.

$B \rightarrow F: F \notin B, B^+ = BF \not\supseteq U, F|_{BF} = \{B \rightarrow F\}, F|_{ABCDE} = F \setminus \{B \rightarrow F\}$ – odgovara po kriterijumu P1.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $B \rightarrow F$ dobijamo šeme relacija $N_1(\{B, F\}, \{B \rightarrow F\})$ i $N(\{A, B, C, D, E\}, \{AB \rightarrow C, AB \rightarrow D, CD \rightarrow E, C \rightarrow A, D \rightarrow B\})$. Dobijena šema relacije N_1 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

Dokazati da nijedna funkcionalna zavisnost ne zadovoljava uslov P1.

Dokazati da funkcionalne zavisnosti $C \rightarrow A, D \rightarrow B$ ne zadovoljavaju uslov P2.

$CD \rightarrow E: E \notin CD, (CD)^+ = CDEAB = R_1$, pa ne zadovoljava P1, $CDE \subset R_1, F_{1|CDE} = \{CD \rightarrow E\}, F_{1|ABCD} = F_1 \setminus \{CD \rightarrow E\}$ - odgovara po kriterijumu P2.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $CD \rightarrow E$ dobijamo šeme relacija $N_2(\{C, D, E\}, \{CD \rightarrow E\})$ i $N(\{A, B, C, D\}, \{AB \rightarrow C, AB \rightarrow D, C \rightarrow A, D \rightarrow B\})$. Dobijena šema relacije N_2 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

Dokazati da nijedna funkcionalna zavisnost ne zadovoljava uslov P1.

$AB \rightarrow C; C \notin AB, (AB)^+ = ABCD = R_2, ABC \subset R_2, F_{2|ABC} = \{AB \rightarrow C, C \rightarrow A\}, F_{2|ABD} = \{AB \rightarrow D, D \rightarrow B\}$ - odgovara po kriterijumu P2

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $AB \rightarrow C$ dobijamo šeme relacija $N_{21}(\{A, B, C\}, \{AB \rightarrow C, C \rightarrow A\})$ i $N_{22}(\{A, B, D\}, \{AB \rightarrow D, D \rightarrow B\})$. Dobijene šeme relacija N_{21} i N_{22} se ne nalaze u BCNF pa nastavljamo postupak dekompozicije u obe šeme relacija.

Dokazati da $C \rightarrow A$ i $D \rightarrow B$ jedino zadovoljavaju kriterijum po P3, a ostale ne.

Dekompozicijom šeme relacije N_{21} na osnovu funkcionalne zavisnosti $C \rightarrow A$ dobijamo šeme relacija $N_3(\{A, C\}, \{C \rightarrow A\})$ i $N_4(\{B, C\}, \{\})$. Dobijene šeme relacija N_3 i N_4 se nalaze u BCNF. U postupku dekompozicije izgubljena je funkcionalna zavisnost $AB \rightarrow C$.

Dekompozicijom šeme relacije N_{22} na osnovu funkcionalne zavisnosti $D \rightarrow B$ dobijamo šeme relacija $N_5(\{B, D\}, \{D \rightarrow B\})$ i $N_6(\{A, D\}, \{\})$. Dobijene šeme relacija N_5 i N_6 se nalaze u BCNF. U postupku dekompozicije izgubljena je funkcionalna zavisnost $AB \rightarrow D$.

Postupkom dekompozicije dobijen je skup šema relacija $S = \{N_1(\{A, C\}, \{C\}), N_2(\{B, C\}, \{BC\}), N_3(\{B, D\}, \{D\}), N_4(\{A, D\}, \{AD\}), N_5(\{C, D, E\}, \{CD\}), N_6(\{B, F\}, \{B\})\}$. Dobijeni skup šema relacija nalazi se u BCNF.

U narednom koraku proveramo spojivost šema relacija koja garantuje da će skup šema i dalje biti u BCNF. Uslov koji važi je $\text{bcnf}(R_i, F_i) \wedge \text{bcnf}(R_j, F_j) \wedge K_i \cap K_j \neq \emptyset \Rightarrow \text{bcnf}(R_k, F_k)$. Spajanjem (R_i, F_i) i (R_j, F_j) uz uslov $K_i \cap K_j \neq \emptyset$ dobija se (R_k, F_k) , za koju važi $R_k = R_i \cup R_j, F_k = F|_{R_i \cup R_j}$ i $K_k = K_i \cup K_j$. Skup šema relacija ne sadrži šeme relacija koje zadovoljavaju ovaj uslov.

U narednom koraku proveramo spojivost šema relacija na osnovu ekvivalentnih ključeva. $(K_i)_F^+ = (K_j)_F^+$ - šeme relacija se $(R_i, F_i), (R_j, F_j)$ se spajaju u jednu šemu relacije.

$(BC)^+ = BCAFDE = (AD)^+ = (CD)^+$ - mogu se spojiti N_2, N_4 i N_5 u novu šemu relacije $N'_2 = (\{A, B, C, D, F, E\}, \{BC, AD, CD\})$. Sada imamo novi skup šema relacija $S = \{N_1(\{A, C\}, \{C\}), N'_2(\{B, C, D, E, A\}, \{BC, AD, CD\}), N_3(\{B, D\}, \{D\}), N_4(\{B, F\}, \{B\})\}$.

Pošto šema relacije N'_2 sadrži ključ šeme univerzalne relacije AC, AE očuvan je spoj bez gubitaka informacija.

U dobijenom skupu šema relacija važe referencijalni integriteti: $N'_2[C] \subseteq N_1[C], N'_2[D] \subseteq N_3[D], N'_2[B] \subseteq N_4[B], N_3[B] \subseteq N_4[B]$.

Zadatak 5.9.

Data je šema univerzalne relacije $U(R, F)$, gde je polazni skup obeležja $R = \{A, B, C, D, E, F, G\}$ i skup funkcionalnih zavisnosti $F = \{A \rightarrow B, AC \rightarrow D, B \rightarrow D, C \rightarrow F, CD \rightarrow E, AC \rightarrow G, EF \rightarrow G\}$. Metodom dekompozicije odrediti skup šema relacija.

Rešenje:

Skup ključeva šeme univerzalne relacije $K = \{AC\}$.

Najpre ćemo izračunati kanonički pokrivač polaznog skupa funkcionalnih zavisnosti F . Prvi korak u ovom postupku je dekompozicija desnih strana polaznog skupa funkcionalnih zavisnosti F . Na osnovu polaznog skupa uočavamo da je skup F desno dekomponovan. Naredni korak u postupku računanja kanoničkog pokrivača je redukcija levih strana funkcionalnih zavisnosti iz skupa F .

$$AC \rightarrow D : A^+ = ABD - \text{redukuje se na } A \rightarrow D$$

$$CD \rightarrow E : C^+ = CF, D^+ = D - \text{ne može se redukovati}$$

$$AC \rightarrow G : A^+ = ABD, C^+ = CF - \text{ne može se redukovati}$$

$$EF \rightarrow G : E^+ = E, F^+ = F - \text{ne može se redukovati}$$

Nakon koraka redukcije skup F transformišemo u skup $F_1 = \{A \rightarrow B, A \rightarrow D, B \rightarrow D, C \rightarrow F, CD \rightarrow E, AC \rightarrow G, EF \rightarrow G\}$

Naredni korak u postupku računanja kanoničkog pokrivača je računanje suvišnih funkcionalnih zavisnosti u skupu F_1 .

$$A \rightarrow B : B \notin A_{F_1 \setminus \{A \rightarrow B\}}^+ = AD$$

$$A \rightarrow D : D \in A_{F_1 \setminus \{A \rightarrow D\}}^+ = ABD - \text{suvišna}$$

$$B \rightarrow D : D \notin B_{F_1 \setminus \{B \rightarrow D\}}^+ = B$$

$$C \rightarrow F : F \notin C_{F_1 \setminus \{C \rightarrow F\}}^+ = C$$

$$CD \rightarrow E : E \notin (CD)_{F_1 \setminus \{CD \rightarrow E\}}^+ = CDF$$

$$AC \rightarrow G : G \in (AC)_{F_1 \setminus \{AC \rightarrow G\}}^+ = ACBDEFG - \text{suvišna}$$

$$EF \rightarrow G : G \notin (EF)_{F_1 \setminus \{EF \rightarrow G\}}^+ = EF$$

Nakon koraka u kojem su uklonjene suvišne funkcionalne zavisnosti dobijamo kanonički pokrivač $G = \{A \rightarrow B, B \rightarrow D, C \rightarrow F, CD \rightarrow E, EF \rightarrow G\}$

Nakon što smo odredili kanonički pokrivač prelazimo u postupak dekompozicije

$EF \rightarrow G : G \notin EF, (EF)^+ = EFG \not\subseteq U, G|_{EF} = \{EF \rightarrow G\}, G|_{U \setminus \{G\}} = G \setminus \{EF \rightarrow G\}$, odgovara po kriterijumu P1

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $EF \rightarrow G$ dobijamo šeme relacija $N_l(\{E,F,G\}, \{EF \rightarrow G\})$ i $N(\{A,B,C,D,E,F\}, \{A \rightarrow B, B \rightarrow D, C \rightarrow F, CD \rightarrow E\})$. Dobijena šema relacija N_l nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

$C \rightarrow F : F \notin CF, (C)^+ = CF \not\subseteq R_1, G_1|_{EF} = \{C \rightarrow F\} \quad G_1|_{ABCDE} = G_1 \setminus \{C \rightarrow F\}$, odgovara po kriterijumu P1.

Baze podataka - zbirka zadataka
 Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $C \rightarrow F$ dobijamo šeme relacija $N_4(\{C,F\}, \{C \rightarrow F\})$ i $N(\{A,B,C,D,E\}, \{A \rightarrow B, B \rightarrow D, CD \rightarrow E\})$. Dobijena šema relacije N nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.
 $CD \rightarrow E : E \notin CD$, $(CD)^+ = CDE \not\subseteq R_2$, $G_{2|CDE} = \{CD \rightarrow E\}$. $G_{2|ABCD} = \{A \rightarrow B, B \rightarrow D\}$ - odgovara po kriterijumu P1.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $CD \rightarrow E$ dobijamo šeme relacija $N_3(\{C,D,E\}, \{CD \rightarrow E\})$ i $N(\{A,B,C,D\}, \{A \rightarrow B, B \rightarrow D\})$. Dobijena šema relacije N_3 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.
 $B \rightarrow D : D \notin B$, $B^+ = BD \not\subseteq R_3$, $G_{3|BD} = \{B \rightarrow D\}$, $G_{3|ABC} = \{A \rightarrow B\}$ - odgovara po kriterijumu P1.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $B \rightarrow D$ dobijamo šeme relacija $N_4(\{B,D\}, \{B \rightarrow D\})$ i $N(\{A,B,C\}, \{A \rightarrow B\})$. Dobijena šema relacije N_4 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.
 $A \rightarrow B : B \notin A$, $A^+ = AB \not\subseteq R_4$, $G_{4|AB} = \{A \rightarrow B\}$, $G_{3|AC} = \{\}$ - odgovara po kriterijumu P1.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $A \rightarrow B$ dobijamo šeme relacija $N_5(\{A,B\}, \{A \rightarrow B\})$ i $N_6(\{A,C\}, \{\})$. Dobijene šema relacije N_5 i N_6 nalaze se u BCNF. Postupkom dekompozicije dobijen je skup šema relacija $S = \{N_1(\{A,B\}, \{A\}), N_2(\{A,C\}, \{AC\}), N_3(\{B,D\}, \{B\}), N_4(\{C,D,E\}, \{CD\}), N_5(\{C,F\}, \{C\}), N_6(\{E,F,G\}, \{EF\})\}$. Dobijeni skup šema relacija nalazi se u BCNF. Očuvan je spoj bez gubitaka jer se ključ šeme univerzalne relacije nalazi u šemi N_2 . U dobijenom skupu šema relacija važe referencijalni integriteti: $N_2[A] \subseteq N_1[A], N_2[C] \subseteq N_5[C], N_1[C] \subseteq N_5[C], N_4[C] \subseteq N_5[C]$.

Zadatak 5.10.

Data je šema univerzalne relacije $U(R,F)$, gde je polazni skup obeležja $R = \{A, B, C, D, E, F, G, H\}$ i skup funkcionalnih zavisnosti $F = \{ABC \rightarrow D, ABC \rightarrow E, AG \rightarrow H, A \rightarrow G, G \rightarrow B, H \rightarrow A, H \rightarrow E, AC \rightarrow H\}$. Metodom dekompozicije odrediti skup šema relacija.

Rešenje:

Skup ključeva šeme univerzalne relacije $K = \{ACF\}$.

Najpre ćemo izračunati kanonički pokrivač polaznog skupa funkcionalnih zavisnosti F . Prvi korak u ovom postupku je dekompozicija desnih strana polaznog skupa funkcionalnih zavisnosti F . Na osnovu polaznog skupa uočavamo da je skup F

Algoritam simeze i dekompozicije
 desno dekomponovin. Naredni korak u postupku računanja kanoničkog pokrivača je redukcija levih strana funkcionalnih zavisnosti iz skupa F .

$$ABC \rightarrow D : A^+ = AGBHE, B^+ = B, C^+ = C, (AB)^+ = AGBHE, (AC)^+ = ACGBDEH$$

- redukuje se na $AC \rightarrow D$

$$ABC \rightarrow E : A^+ = AGBHE - \text{redukuje se na } A \rightarrow E$$

$$AG \rightarrow H : A^+ = AGBHE - \text{redukuje se na } A \rightarrow H$$

$$AC \rightarrow H : A^+ = AGBHE - \text{redukuje se na } A \rightarrow H$$

Nakon koraka redukcije skup F transformišemo u skup $F_1 = \{AC \rightarrow D, A \rightarrow E, A \rightarrow H, A \rightarrow G, G \rightarrow B, H \rightarrow A, H \rightarrow E\}$.

Naredni korak u postupku računanja kanoničkog pokrivača je računanje suvišnih funkcionalnih zavisnosti u skupu F_1 .

$$AC \rightarrow D : D \notin (AC)_{F_1}^+ \setminus \{AC \rightarrow D\} = ACEHGB$$

$$A \rightarrow E : E \in A_{F_1}^+ \setminus \{A \rightarrow E\} = AHGBE - \text{suvišna}$$

$$A \rightarrow H : H \notin A_{F_1}^+ \setminus \{A \rightarrow H\} = AGB$$

$$A \rightarrow G : G \notin A_{F_1}^+ \setminus \{A \rightarrow G\} = AHE$$

$$G \rightarrow B : B \notin G_{F_1}^+ \setminus \{G \rightarrow B\} = G$$

$$H \rightarrow A : A \in H_{F_1}^+ \setminus \{H \rightarrow A\} = HE$$

$$H \rightarrow E : E \notin H_{F_1}^+ \setminus \{H \rightarrow E\} = HAGB$$

Nakon koraka u kojem su uklonjene suvišne funkcionalne zavisnosti dobijamo kanonički pokrivač $G = \{AC \rightarrow D, A \rightarrow H, A \rightarrow G, G \rightarrow B, H \rightarrow A, H \rightarrow E\}$

Nakon što smo odredili kanonički pokrivač prelazimo u postupak dekompozicije

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $G \rightarrow B$ dobijamo šeme relacija $N_1(\{G, B\}, \{G \rightarrow B\})$ i $N(\{A, C, D, E, F, G, H\}, \{AC \rightarrow D, A \rightarrow H, A \rightarrow G, H \rightarrow A, H \rightarrow E\})$. Dobijena šema relacije N_1 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $H \rightarrow E$ dobijamo šeme relacija $N_2(\{H, E\}, \{H \rightarrow E\})$ i $N(\{A, C, D, F, G, H\}, \{AC \rightarrow D, A \rightarrow H, A \rightarrow G, H \rightarrow A\})$. Dobijena šema relacije N_2 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $A \rightarrow G$ dobijamo šeme relacija $N_3(\{A, G\}, \{A \rightarrow G\})$ i $N(\{A, C, D, F, H\}, \{AC \rightarrow D, A \rightarrow H, H \rightarrow A\})$. Dobijena šema relacije N_3 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF nastavljamo postupak dekompozicije.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $AC \rightarrow D$ dobijamo šeme relacija $N_4(\{A, C, D\}, \{AC \rightarrow D\})$ i $N(\{A, C, F, H\}, \{A \rightarrow H, H \rightarrow A\})$. Dobijena šema

Baze podataka - zbirka zadataka
nastavljamo postupak

relacije N_4 nalazi se u BCNF. Pošto N nije u BCNF

dekompozicije.

Dekompozicijom na osnovu funkcionalne zavisnosti $A \rightarrow H$ dobijamo šeme relacija $N_5(\{A, H\}, \{A \rightarrow H, H \rightarrow A\})$ i $N_6(\{A, C, F\}, \{\})$. Dobijene šeme relacija N_5 i N_6 nalaze se u BCNF.

Postupkom dekompozicije dobijen je skup šema relacija $S = \{N_1(\{A, C, F\}, \{ACF\}), N_2(\{A, H\}, \{A, H\}), N_3(\{A, C, D\}, \{AC\}), N_4(\{A, G\}, \{A\}), N_5(\{H, E\}, \{H\}), N_6(\{G, B\}, \{G\})\}$. Dobijeni skup šema relacija nalazi se u BCNF.

Očuvan je spoj bez gubitaka jer se ključ šeme univerzalne relacije nalazi u šemi N_5 .

U narednom koraku proveramo spojivost šema relacija koja garantuje da će skup šema i dalje biti u BCNF. Uslov koji važi je $bcnf(R_i, F_i) \wedge bcnf(R_j, F_j) \wedge K_i \cap K_j \neq \emptyset \Rightarrow bcnf(R_k, F_k)$. Spajanjem (R_i, F_i) i (R_j, F_j) uz uslov $K_i \cap K_j \neq \emptyset$ dobija se (R_k, F_k) , za koju važi $R_k = R_i \cup R_j, F_k = F|_{R_i \cup R_j}$ i $K_k = K_i \cup K_j$.

Šeme relacija N_2, N_4 i N_5 su u BCNF, i imaju zajednički ključ $\{A, H\}$ pa su spojive u novu šemu relacije čime nastaje $N'_2 = (\{A, E, G, H\}, \{A, H\})$. Sada imamo novi skup šema relacija $S = \{N_1(\{A, C, F\}, \{ACF\}), N'_2(\{A, E, G, H\}, \{A, H\}), N_3(\{A, C, D\}, \{AC\}), N_4(\{G, B\}, \{G\})\}$. Dobijeni skup šema relacija nalazi se u BCNF.

U dobijenom skupu šema relacija važe referencijalni integriteti: $N_1[AC] \subseteq N_3[AC], N_1[A] \subseteq N'_2[A], N'_2[G] \subseteq N_4[G]$